

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/57/2024
Identifikačné číslo spisu:	7223010308
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7223010308.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňa a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 26. augusta 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvinenej Q. I. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvinenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. januára 2024, sp. zn. 6To/118/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvinenej Q. I. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Mestský súd Košice (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 19. septembra 2023, sp. zn. K2-6Tk/1/2023, uznal obvinenú Q. I. za vinnú pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase od 15.12 hod. do 15.32 hod. dňa 2. 10. 2022 na chodbe bytu na X. poschodí bytového domu na ul. C. č. XXXX/XX v L. v úmysle usmrtiť G. L., nar. XX. X. XXXX ho po vzájomnej hádke pod vplyvom alkoholu väčšou intenzitou a prudkosťou bodla nožom s dĺžkou čepele 85 - 89 mm do oblasti hrudníka vľavo, čím mu spôsobila poranenie hrudnej steny, ľavých pľúc a osrdcovníkového vaku spojené s krvácaním do prsného svalu a okolitých mäkkých tkanív hrudnej steny, do ľavej pohrudnicovej dutiny, do osrdcovníkového vaku i navonok, v dôsledku ktorých hrozilo zlyhanie srdca a smrť poškodeného, čomu bolo predídene včas vykonaným urgentným zákrokom.

Za to súd I. stupňa obvinenej uložil podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona jej tiež uložil ochranný dohľad na 1 rok a podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia vecí, a to kuchynského noža žltozelenej farby s dĺžkou čepele 85-89 mm.

V adhéznom výroku jej podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť poškodenej

Zdravotnej poisťovni Dôvera, a. s., škodu v sume 12 690 eur a poškodenému G. L. škodu v sume 10 415 eur, ktorého podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku so zvyškom jeho nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 11. januára 2024, sp. zn. 6To/118/2023 (ďalej tiež „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie obvinenej podané proti prvostupňovému rozsudku podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala obvinená prostredníctvom obhajcu dovolanie uplatňujúc v ňom dovolacie dôvody upravené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, namietajúc aj nezákonnosť prvostupňového konania a v nadväznosti naň napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, trpiace tým, že odvolací súd ním vytýkané procesné chyby súdu I. stupňa v odvolacom konaní nenapravil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) v podstatnom uviedla, že jej nie je jasné na základe akých skutkových a právnych záverov dospel odvolací súd k tomu, že potvrdil rozhodnutie súdu I. stupňa, keď jej nedal odpoveď na žiaden jej odvolací dôvod a preto považuje napadnuté uznesenie za nepreskúmateľné. Keďže sa odvolací súd nevysporiadal s jej odvolacími námietkami, tak ich opätovne namieta v tomto dovolaní.

Úvodom dala do pozornosti, že sa cíti byť nevinná zo skutku tak, ako ho formulovala a kvalifikovala obžaloba, pričom sa priznala k bodnutiu poškodeného, avšak nie s úmyslom ho zabiť. Zároveň vyjadrila ľútosť nad skutkom, ktorý spáchala.

Nebol jej preukázaný motív prečo by chcela zavraždiť poškodeného, a s touto skutočnosťou sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Zdôraznila, že nemala žiaden motív na vraždu poškodeného a poprela úmysel ho zavraždiť. Súdy neuviedli na základe akých skutočností dospeli k záveru o jej úmysle usmrtiť poškodeného, pričom podľa jej názoru takýto úmysel nebol jednoznačne preukázaný. Úmysel nepreukázali ani svedecké výpovede ani samotné jej konanie pred a po čine tomu nenasvedčuje. Išlo o jeden obranný úder voči podstatne väčšiemu a silnejšiemu útočníkovi pri fyzickej potýčke a zároveň obaja boli pod vplyvom alkoholu, pričom poškodený mal 1,45 promile etanolu v krvi. Ak by ho chcela usmrtiť, tak by mala dostatok času aj možností tak urobiť.

Zdôraznila, že ona bola tá, ktorá hneď volala na tiesňovú linku a snažila sa poskytnúť poškodenému v rámci svojich možností prvú pomoc. Poškodený po bodnutí tiež sám telefonicky hovoril s operátorom tiesňovej linky a následne odišiel z bytu do výťahu, a potom počkal pred vchodom do obytného domu na sanitku a políciu. Žiadnym spôsobom mu nebránila odísť, neprenasledovala ho ani sa nepokúsila svoj čin dokončiť. Z kamerového záznamu je zrejmé, že poškodený nepôsobí vystrašene, resp. že by mal obavy o svoj život. V zmysle dôkazov je zrejmé, že jej úmysel nebolo zavraždiť poškodeného ale naopak hneď po spôsobení zranenia napraviť predmetný následok. V danom prípade podľa jej názoru nie je možné na základe takýchto skutočností preukázať motív alebo úmysel vraždy. Osobitne zdôraznila, že k včasnému vykonaniu urgentného zákroku prišlo len a na základe ňou privolanej pomoci.

Poukázala na rozpor výpovede poškodeného z hlavného pojednávania s prepisom hovoru s operátorom záchrannej služby. Rétoriku poškodeného, že v telefonáte na tiesňovú linku uviedla „príďte si ho spratať“, si osvojil v odôvodnení rozsudku aj súd I. stupňa, pričom takéto vyjadrenie prepis hovoru z tiesňovej linky neobsahuje.

Ďalej spochybňovala vierohodnosť výpovede poškodeného, pričom osobitne zdôraznila skutočnosť, že ten vo svojej výpovedi uviedol, že v byte sa nachádzal len na chodbe (v predsieni). Taktiež vypovedal, že v spálni nebol, ale pritom uviedol, že telefón hodila (obvinená) na posteľ. Stopy jeho krvi však boli zaistené aj v spálni (stopa č.14).

Podľa jej názoru bolo svedeckými výpoveďami preukázané, že poškodený bol voči nej agresívny, v opitosti ju fyzicky napádal, a aj v čase skutku bol v ťažkom stupni opitosti, čo toxikologické vyšetrenie z 3. októbra 2022 preukázalo.

Napriek nepravdivej výpovedi poškodeného súd I. stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol, že obhajoba sa nepodarilo preukázať, že (v tom čase obžalovaná) konala v nutnej obrane, aby zabránila poškodenému v údajnej bitke. Súd sa vôbec nevysporiadal s jej výpoveďou zo 16. februára 2023, kde opísala ako ku skutku došlo, a len skonštatoval, že žiaden útok jej zo strany poškodeného nehrozil, a nebol ani dôvod, aby ho išla odstrániť, t. j. zákonné podmienky nutnej obrany zistené neboli.

Zdôraznila, že spolu s poškodeným boli pod vplyvom alkoholu a poškodený sa jej vyhrážal, že neodíde z bytu kým ju nezbijie. O útokoch poškodeného na ňu je záznam už z minulosti, keď sa obrátila na orgány činné v trestnom konaní. Svedčí o tom zdravotná dokumentácia a podané trestné oznámenie, ktoré bolo vyriešené v priestupkovom konaní práve voči poškodenému. Keďže k takémuto konaniu zo strany poškodeného voči nej už v minulosti došlo, tak vznikla u nej oprávnená obava o jej zdravie a život, a preto vzala nôž na svoju obranu, aby ho odradila. K nutnej obrane poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2009, sp. zn. 6To/6/2008, a osobitne uviedla, že poškodený je o hlavu vyšší muž, ktorý je dvakrát ťažší ako ona, a preto nešlo o neprimeranú obranu z jej strany.

Namietala, že súd I. stupňa neprihliadol na rozpory jej výpovede s výpoveďou poškodeného, pričom nevysvetlil, prečo jeho výpoveď je relevantnejšia ako tá jej. Taktiež súd vôbec neskúmal duševný stav poškodeného ani skutočnosť, že v minulosti bol liečený na psychiatrii a pokúsil sa dvakrát o samovraždu.

Jej správanie po skutku bolo ovplyvnené konfliktom s poškodeným, alkoholom u oboch aktérov, ako aj skutočnosťou, že sa mali domov vrátiť jej maloleté deti. Svedčí tomu aj obsah a spôsob vedenia rozhovoru s tiesňovou linkou. Konala v silnom citovom rozrušení, ktoré bolo spôsobené emóčne vyhrotenou situáciou vyplývajúcou z nadávok, hádky a fyzického násillia voči nej, strachom a obavou o zdravie a život jej synov, ktorí sa mali v tom čase vrátiť, a ktorým sa poškodený v minulosti vyhrážal bitkou a smrťou. Priznala, že poškodeného pichla nožom jedenkrát, avšak nie v úmysle ho zavraždiť, pričom opätovne zdôraznila, že nôž chcela použiť len na jeho odstránenie, pretože ju bil.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namietala, že odvolací súd zamietol jej odvolanie, pričom sa s jej argumentáciou absolútne nevysporiadal a len konštatoval, že sa stotožnil s rozhodnutím súdu I. stupňa. K takémuto pochybeniu poukázala na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 177/2021 a sp. zn. I. ÚS 542/2014.

Za najzávažnejšiu chybu označila zmätočnosť súdnych rozhodnutí, ktorých odôvodnenie nezodpovedá súdnemu spisu. Konkrétne rozporovala odôvodnenie rozsudku súdu I. stupňa, ktorý v jeho odôvodnení na str. 13 vyslovil záver, že neprejavila kritický postoj k svojmu konaniu, pričom však zo zápisnice z hlavného pojednávania (z 8. augusta 2023) vyplýva, že v záverečnej reči uviedla : „poškodenému by sa chcela ospravedlniť za skutok, ktorý sa stal, je mi to ľúto a už sa to nedá vrátiť späť“, a pri poslednom slove : „je mi to ľúto“.

Taktiež nie je pravdivé tvrdenie, že na záchranu života poškodeného nevyvinula žiadnu aktivitu, keď ona volala tiesňovú linku a z prepisu tohto hovoru tiež vyplýva, že tlačila poškodenému na ranu v snahe zabrániť krvácaniu. K otázke zavinenia v prípade trestného činu vraždy poukázala na judikát R 19/1969, pričom súd svoj odklon od tejto judikatúry nevysvetlil, k čomu podporne odkázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 192/06.

K dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku spoločnou argumentáciou namietala, že súdy sa v pôvodnom konaní nevysporiadali s vyššie uvedenými skutočnosťami, a preto sú obe rozhodnutia arbitrárne. Súd I. stupňa vykonal jednostranné dokazovanie

zamerané len na jej vinu, dôkazy v jej prospech nie sú ani spomenuté v odôvodnení a ani neboli braté do úvahy. Takýmto vykonaným dokazovaním bolo porušené zároveň aj jej právo na obhajobu, k čomu podporne poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 265/05.

V priebehu celého konania jej nebol preukázaný motív a úmysel, pričom súd vychádzal len z výpovede poškodeného, ktorá nie je podopretá žiadnym iným dôkazom a je nevierohodná v kontexte s ostatnými vykonanými dôkazmi.

Ďalej poukázala na iné (podľa jej názoru obdobné až závažnejšie) trestné veci iných osôb, kde buď tieto osoby boli odsúdené miernejšou právnou kvalifikáciou alebo miernejším trestom alebo boli oslobodené pre nedokázaný úmysel. Vo vzťahu k právnej istote a k rozhodovaniu v obdobných veciach rovnako odkázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 87/93, PL ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, IV. ÚS 209/2010, PL ÚS 21/00, IV. ÚS 49/06, ako aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Beian proti Rumunsku.

Osobitne zdôraznila, že jej hodnotenie z miesta bydliska je kladné, v minulosti nebola nikdy trestaná a počas výkonu väzby bola odmenená.

Navrhla preto, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (pozn. bez konkretizácie zákonných ustanovení) a tomuto prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * *

Obvinená adresovala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky aj vlastné písomné podanie z 24. júna 2025 označené ako „Dodatok k dovolaniu sp. zn. : K2-6Tk/1/23 podaného dňa 25. júna 2024 podľa § 371 TP k novo vzniknutým skutočnostiam“.

V tomto podaní obvinená v podstatnom uviedla, že v rámci lekárskeho vyšetrení jej bolo diagnostikované ochorenie „rakovina kostí“ a to v 4. štádiu, pričom k tejto skutočnosti priložila aj tri lekárske správy.

Na základe tejto skutočnosti požiadala o prerušenie výkonu trestu odňatia slobody podľa § 412 ods. 1 Trestného poriadku, alebo eventuálne o upustenie od zvyšku trestu podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) v právnom rámci procesnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku, hodnotil toto podanie v intenciách § 380 ods. 4 Trestného poriadku vety druhej, podľa ktorej dovolací súd môže výkon rozhodnutia, proti ktorému je podané dovolanie, odložiť alebo prerušiť až do rozhodnutia odvolacieho súdu (bez určenia dôvodov a konkrétnych kritérií posudzovania takéhoto podania).

Na ten účel bolo dovolacím súdom vyžiadané a zabezpečené stanovisko odboru zdravotnej starostlivosti Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže k zdravotnému stavu obvinenej (stanovisko z 18. júla 2025), podľa ktorého, v zmysle v ňom obsiahnutých informácií Zbor väzenskej a justičnej stráže, napriek potvrdeniu diagnózy obvinenej, o ktorú opiera svoju žiadosť o prerušenie (resp. upustenie/odloženie) výkonu trestu odňatia slobody, je spôsobilý obvinenej zabezpečiť riadnu zdravotnú starostlivosť, prípadne aj prostredníctvom Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

Z uvedených dôvodov preto zdravotný stav obvinenej bez ďalšieho nepredstavoval dôvod na prerušenie ani odklad výkonu trestu odňatia slobody v dovolacom konaní, o čom predseda senátu obvinenú informoval podaním z 24. júla 2025.

* * *

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Košice (ďalej tiež „prokurátor“) písomným

podaním z 1. augusta 2024.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že obvinená v podanom odvolaní neidentifikovala konkrétny dôkaz, tvoriaci podklad napadnutého rozhodnutia, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom, ani nešpecifikovala v porušení akého konkrétneho zákonného ustanovenia má spočívať nezákonný spôsob vykonávania takého dôkazu. Z podaného dovolania skôr vyplýva, že obvinená v podstate len nesúhlasí s ich vyhodnotením v odsudzujúcom rozsudku, čo však označený dovolací dôvod nenapĺňa.

Obdobný záver platí aj pri uplatňovanom dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože tento slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb, pričom dikciou za bodkočiarkou sa vylučujú skutkové námietky. Nie je prípustné namietat, že skutok, tak ako bol zistený súdom I. stupňa a odvolacím súdom, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (R 47/2014). Obvinená môže v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru a nie námietky skutkové. Označený dovolací dôvod nemôže byť naplnený ani s poukazom na to, že v konaní nebola vykonaným dokazovaním preukázaná subjektívna stránka trestného činu (S 3/2011). Taktiež ani obvinenou tvrdený extrémny nesúlاد právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (R 14/2015).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že právo na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvinenej a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Námietky týkajúce sa hodnotenia skutkového stavu a jednostranného dokazovania nemôžu zakladať ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a platia pri nich tie isté závery ako pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Tvrdenie o jednostrannom dokazovaní pritom neobstoí ani z dôvodu, že súd I. stupňa vykonal aj obhajobou navrhované dôkazy (výsluch svedkov F. I. a F. I. mladšieho), ako aj iné dôkazy svedčiace skôr v prospech obvinenej (prepis zvukového záznamu telefonátov na tiesňovú linku, priestupkový spis č. ORPZ-KE-OPP8-467/2021-P, hodnotenie obvinenej z ústavu na výkon väzby, odpis registra trestov), pričom tento ani iný dovolací dôvod nemožno založiť na tom, že tieto dôkazy súd v kontexte celého dokazovania nevyhodnotil v súlade s predstavami obvinenej.

K dovolacej argumentácii, ktorá je založená na nedostatočnom odôvodnení (nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti) napadnutého rozhodnutia (predovšetkým rozhodnutia odvolacieho súdu), uviedol, že v rámci týchto námietok sa obvinená dovoláva odpovedí na odvolacie námietky, spočívajúce najmä v hodnotení skutočností a dôkazov zo strany prvostupňového súdu, ktoré nie je v súlade s jej názorom, pričom toto hodnotenie sa týka najmä záverov o (ne)preukázaní subjektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného obzvlášť závažného zločinu. Odsudzujúci rozsudok a rozhodnutie o odvolaní však tvoria jeden celok, pričom reakciu na skutkovo a právne relevantné a podstatné námietky obvinenej, ktoré boli (okrem odvolania) prezentované už aj v konaní pred súdom prvého stupňa, možno vzhliadnuť na stranách 10 až 13 odsudzujúceho rozsudku, kde je dostatočná a presvedčivá odpoveď na tieto námietky,

ktorá v konečnom dôsledku opodstatňuje nepochybný záver o vine obvinenej zo spáchania žalovaného trestného činu. Samotný nesúhlas obvinenej s týmito závermi nie je podľa jeho názoru spôsobilý vyvolať prieskum a prípadnú revíziu v dovolacom konaní.

Na základe uvedeného vyslovil presvedčenie, že nebol naplnený žiadny z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej odmietol.

* * *

Najvyšší súd ako súd dovolací primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvinenej, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvinenej v uvedených intenciách konštatuje, že obvinená v ňom uplatnila dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) a písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolateľka v podstatnom namieta nesúlad záverov súdu I. stupňa s obsahom spisu a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej odvolacími námietkami.

Pokiaľ ide o uvedený dovolací dôvod [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], právu obvinenej na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenej podmienky pre uplatnenie jej procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenej procesného rámca v zmysle reálnej možnosti na realizáciu jej procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou procesnej aktivity samej obvinenej.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvinenej, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z

nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvinenej v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

V prípade nesúladu spisového materiálu a odôvodnenia rozsudku súdu I. stupňa dovolateľka namietala, že súd I. stupňa operoval v rozsudku s tým, že v telefonáte na tiesňovú linku uviedla „príďte si ho spratať“, čo však z prepisu tohto hovoru nevyplyva. K uvedenému je však potrebné doplniť, že prvostupňový rozsudok tento výrok explicitne použil len v tzv. „konštatačnej“ časti rozhodnutia, konkrétne pri obsahu výpovede poškodeného (str. 6 rozsudku) a pri prepise zvukového záznamu telefonátov na tiesňovú linku (str. 7 rozsudku). V rámci samotného odôvodnenia však už súd I. stupňa uvedený výrok nepoužil, resp. z úvah súdu I. stupňa o správaní obvinenej bezprostredne po skutku vyplýva, že takýto výrok by ani nemal pre jeho závery relevanciu (str. 11-12 rozsudku).

Obvinená za významný rozpor s tým čo uviedla v rámci záverečnej reči a posledného slova na hlavnom pojednávaní (t. j. že jej to je ľúto) označila aj časť odôvodnenia rozsudku súdu I. stupňa nachádzajúcu sa na str. 13 : „Súd prihliadal na povahu a závažnosť pokusu prejednávaneho obzvlášť závažného trestného činu a vychádzal zo záveru, že obžalovaná neprejavila kritický postoj k svojmu konaniu. Prejavená ľútosť sa nevzťahovala na jej konanie, teda na to, čo a ako spôsobila, ale len na situáciu, ku ktorej došlo. Preto na jej vyjadrenie, že „ľutuje, čo sa stalo“ súd prihliadať nemohol.“

Dovolací súd v tomto prípade konštatuje, že nejde o rozpor alebo zmätočnosť súdneho rozhodnutia ako sa to obvinená snaží navodiť, ale o hodnotiaci záver súdu, navyše zodpovedajúci postoj obvinenej k súdenému činu počas trestného stíhania. Zo samotného obsahu dovolania vyplýva (ako aj z obhajoby počas celého konania), že obvinená popiera úmysel spáchať obzvlášť závažný zločin vraždy, t. j. ani prejav jej ľútosti nesmerovala (a podľa obsahu dovolania ani aktuálne nesmeruje) k jej inkriminovanému konaniu, ale len k následku, ktorý nastal. Zjednodušene povedané obvinená neľutuje svoj pokus o vraždu poškodeného, ale ľutuje len následok spojený s ujmom na zdraví poškodeného, ktorý mu svojím konaním - bodnutím nožom (ktoré samotné nepopiera) spôsobila.

Taktiež je potrebné podotknúť, že súd I. stupňa sa s takto prejavenu „ľútosťou“ obvinenej zaoberal pri úvahách o mimoriadnom znížení trestu, ktorý je však inštitútom fakultatívnym, a aj prípadná nesprávnosť aplikácie ktorého nie je spôsobilá naplniť akýkoľvek dovolací dôvod, t.j. ani uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Na základe uvedeného tieto námietky nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože k porušeniu práva na obhajobu, spôsobom dovolateľkou namietaným, v pôvodnom konaní nedošlo.

Námietka obvinenej, že odvolací súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie, nemá oporu v písomnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, v ktorom odvolací súd vysvetľuje (str. 9 - 10), že rozsudok súdu I. stupňa ako aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tvoria jeden celok, preto pokiaľ nezistil dôvod na korekciu nejakého zo záverov z rozsudku súdu I. stupňa, potom nebolo jeho ambíciou a nevznikla potreba znova podrobne rozoberať (opakovať) dôkaznú situáciu, a preto len odkázal na závery súdu I. stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že aj podľa ustálenej súdnej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález z 8. septembra 2022 sp. zn. I. ÚS 296/2022) odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok. Taktiež v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 - 60). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového súdu ako aj druhostupňového

súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

V zmysle uvedeného dovolacia argumentácia namietajúca úspornosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nemôže obstať, pokiaľ rozsudok súdu I. stupňa sa vysporiadal s kľúčovými aspektami predmetnej trestnej veci, resp. pokiaľ v takomto prvostupňovom rozsudku možno nájsť odpoveď na podstatné obhajobné námietky, ktoré následne boli opätovne namietané v podanom odvolaní.

Obvinená sa v tomto smere v podstatnom domáhala reakcie na jej námietku ohľadom (ne)naplnenia subjektívnej stránky (t. j. úmyslu) trestného činu vraždy. Z odôvodnenia rozsudku súdu I. stupňa však vyplýva, že tento dáva na str. 10 - 12 obvinenej dostatočne jasnú a zrozumiteľnú odpoveď ako sa vysporiadal s týmto znakom skutkovej podstaty predmetného trestného činu. Pokiaľ obvinená zotrvala v odvolacej argumentácii na rozporovaní tejto skutočnosti a odvolací súd len odkázal na rozsudok I. stupňa, ktorý považoval za správny a zákonný, tak v zmysle vyššie uvedených východísk (o jednom celku oboch rozhodnutí) nemožno takémuto postupu nič vytknúť.

Taktiež je potrebné zdôrazniť, že dovolací súd podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (veta za bodkočiarkou) nie je oprávnený preskúmať skutkový stav, preto aj pri posudzovaní tejto otázky dovolací súd nemôže posudzovať správnosť takýchto skutkových zistení, resp. inak (konkrétne) povedané nemôžeprehodnocovať dôkazy, aby posúdil či závery súdov v pôvodnom konaní k subjektívnej stránke žalovaného trestného činu boli správne vyhodnotené. Dovolací súd v tomto smere v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku môže zamerať svoju prieskumnú povinnosť len na otázku, či obvinená dostala v rozhodnutiach (ktoré tvoria jeden celok) odpoveď na podstatnú časť jej obhajobnej argumentácie.

V posudzovanom prípade je z odôvodnenia prvostupňového rozsudku zrejmé, že sa touto okolnosťou súd I. stupňa zaoberal a podrobne ju vysvetľuje. V predmetnom rozsudku možno taktiež nájsť odpoveď aj na to, prečo súd I. stupňa nepovažoval konanie obvinenej za nutnú obranu (str. 11), a ako vyhodnotil správanie sa obvinenej bezprostredne po spáchaní skutku (str. 12).

Dovolací súd preto konštatuje, že z obsahu rozsudku súdu I. stupňa ani rozhodnutia odvolacieho súdu, to ani v časti, v ktorej len poukázal na správnosť prvostupňového rozsudku - bez opakovania odpovedí na otázky, na ktoré obvinená dostala odpoveď už v prvostupňovom rozsudku, pretože ich nastolila už v rámci jej obrany v prvostupňovom konaní, keď jej odvolacie námietky následne predstavovali v podstatnom len opakovanie jej už skoršej obhajobnej argumentácie - nevyplýva, že by pri posudzovaní rozhodnutí súdov oboch inštancií, ktoré na seba obsahovo nadväzujú a tvoria komplexný celok, bolo rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, resp. arbitrárne. Námietky obvinenej v tomto smere preto dovolací súd hodnotil ako neopodstatnené.

Sumarizujúc uvedené, k porušeniu práva na obhajobu spôsobom obvinenou namietaným v pôvodnom konaní nedošlo a tým skôr potom nemohlo dôjsť ani k porušeniu jej práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto z pohľadu dovolateľkou vytýkaných chýb naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri

vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvinenej. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (R 24/2020).

Dovolacia argumentácia k označenému dovolaciemu dôvodu však nie je založená na poukaze na akýkoľvek nezákonne vykonaný dôkaz, ale výlučne smeruje proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, keď sa domáha iných záverov z takéhoto hodnotenia.

Obvinená tvrdí, že inkriminovaný čin nespáchala (teda popiera jeho spáchanie), čo odvodzuje vo svojej podstate už z jej názoru o tom, že súdy v pôvodnom konaní vychádzali z výpovede poškodeného (ktorú hodnotí ako nepravdivú a účelovú) a nevychádzali z jej výpovede (ktorú hodnotí ako pravdivú), v dôsledku čoho dôkazný stav hodnotí ako nepostačujúci na uznanie jej viny pre žalovaný skutok.

Z obsahu dovolania v tejto súvislosti vyplýva, že obvinená toto pochybenie (nesprávne vyhodnotenie dôkaznej situácie) okrem vyššie označeného dovolacieho dôvodu subsumuje prelínajúc aj pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bola obvinená uznaná za vinnú.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je však potrebné zdôrazniť, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Je z nej tak zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Záver obsiahnutý vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku formulovaný v tzv. skutkovej vete je odrazom procesu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov, ktorý je tak zákonom zverený výlučne súdom v pôvodnom konaní, keď výnimku v tomto smere v rámci dovolacieho konania predstavuje len prípad podania dovolania ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo však zjavne nie je posudzovaný prípad. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak nie je možné z pohľadu dovolacieho súdu posudzovať správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Pri hodnotení dovolacej argumentácie je tak dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami formulovanými v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku.

V zmysle uvedeného pokiaľ obvinená namieta hodnotenie vykonaných dôkazov a domáha sa z nich vlastných záverov, pričom túto argumentáciu prelínajúc subsumuje pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, tak dovolací súd je v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku viazaný zisteným skutkovým stavom (nemôže ho skúmať ani meniť) a preto uvedené námietky nemôže ani vecne preskúmať. Na tomto závere nemení nič ani to, že obvinená sa

pokúša tieto námietky subsumovať aj pod iné dovolacie dôvody, pretože viazanosť zisteným skutkom sa týka celého dovolacieho prieskumu.

Dovolacie námietky obvinenej proti spôsobu hodnotenia dôkazov a nenáležite zistenému skutkovému stavu súdmi v pôvodnom konaní tak dovolací súd hodnotil ako nespôsobilé (vecne) naplniť dovolateľskou uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o ďalšie dovolacie námietky v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorých podstatou bolo spochybnenie tzv. subjektívnej stránky trestného činu (zavinenia) v tom zmysle, že u obvinenej v rámci skutkovo ustáleného konania absentuje úmysel usmrtiť iného (v skutku ustáleného poškodeného), dovolací súd bol oprávnený tieto námietky hodnotiť taktiež len v intenciách viazanosti skutku tak, ako bol formulovaný v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku.

K otázke možnosti, resp. nemožnosti vyhodnocovania skutkových okolností z pohľadu subjektívnej stránky trestného činu, dovolací súd dáva do pozornosti stanovisko (S), publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, ktoré vyslovuje právny záver, že :

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia.

Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

Aplikujúc takto judikovaný záver na posudzovaný prípad, dovolací súd hodnotil námietku obvinenej o absencii jej „úmyslu usmrtiť iného“ ako znaku skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, pri jej konfrontácii so skutkom ustáleným v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku (ktorá je obsahom rozsudku súdu I. stupňa), v svetle uvedeného stanoviska.

Preto už len nad rámec uvedeného k subjektívnej stránke trestného činu treba zdôrazniť, že okolnosti subjektívneho charakteru je spravidla možné dokazovať iba nepriamo, z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchateľa k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom (R 31/1998). Pri dokazovaní skutočného úmyslu je preto potrebné vychádzať z vonkajších prejavov trestného činu, teda zo samotného spôsobu konania a ďalších okolností prípadu, najmä z okolností, za ktorých k útoku páchateľa došlo, akým motívom bol vedený, čo útoku predchádzalo, ako bol útok vykonaný a či páchateľ zámerne útočil proti takej časti tela, kde sú orgány dôležité pre život, ktoré sú ľahko zasiahnuteľné, aká bola intenzita útoku alebo aký nástroj bol použitý (R 19/1969, R 31/1998).

Ako už dovolací súd vyššie uviedol, nemá oprávnenie posudzovať v dovolacom konaní správnosť zisteného skutkového stavu, resp. posudzovať dôkaznú situáciu v danej veci. Vychádzajúc preto z ustálenej skutkovej vety, samotný útok obvinenej na poškodeného - spôsob jeho vedenia, intenzita a škodlivý následok - je v nej vyjadrený tým spôsobom, že „...v úmysle usmrtiť G. L. [...] ho po vzájomnej hádke pod vplyvom alkoholu väčšou intenzitou a prudkosťou bodla nožom s dĺžkou čepele 85 - 89 mm do oblasti hrudníka vľavo...“ (fáza útoku) „...čím mu spôsobila poranenie hrudnej steny, ľavých pľúc a osrdcovníkového vaku spojené s krvácaním do prsného svalu a okolitých mäkkých tkanív hrudnej steny, do ľavej pohrudnicovej dutiny, do osrdcovníkového vaku i navonok, v dôsledku ktorých

hrozilo zlyhanie srdca a smrť poškodeného, čomu bolo predídene včas vykonaným urgentným zákrokom." (škodlivý následok).

Úmysel usmrtiť (subjektívna stránka) okrem explicitného vyjadrenia v skutkovej vete zreteľne vyplýva aj z popisu spôsobu vedenia útoku nožom do oblasti hrudníka vľavo, kde z pohľadu možného ohrozenia základných vitálnych funkcií ľudského organizmu sú dôležité orgány ako srdce či pľúca. Obvinená si teda musela byť vedomá, že pokiaľ „väčšou intenzitou a prudkosťou bodla nožom" poškodeného do tejto oblasti, môže mu svojím konaním spôsobiť smrť.

Skutočnosť, že takémuto škodlivému následku nedošlo, lebo smrti poškodeného „bolo predídene včas vykonaným urgentným zákrokom" - bez ohľadu na to do akej miery sa obvinená podieľala na takomto zákroku (napríklad privolaním zdravotnej záchrannej služby) - nemá vplyv na posúdenie úmyslu (subjektívnej stránky) trestného činu vraždy. Táto skutočnosť nachádza svoj odraz len v tom, že nejde o dokonaný trestný čin ale „iba" pokus trestného činu. Obvinená svojím konaním (bodnutím poškodeného nožom do hrudníka vľavo) prejavila svoj úmysel a ani jej prípadne následné konanie (ktoré navyše ani nie je skutkovo ustálené) nemôže tento záver zvrátiť. Z uvedeného dôvodu je potom argumentácia obvinenej, že ak by chcela poškodeného usmrtiť, mala k tomu aj lepšie príležitosti, alebo že by mu (v prípade úmyslu usmrtiť) bezprostredne po skutku nezavolała pomoc, bez trestnoprávne relevantného významu.

Dovolací súd preto konštatuje, že ani táto dovolacia námietka obvinenou uplatnená k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je spôsobilá zvrátiť právoplatný odsudzujúci rozsudok, ktorým bola obvinená uznaná za vinnú pre skutok, ktorý bol správne právne posúdený ako trestný čin vraždy (§ 145 Trestného zákona) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

Záverom obvinená v rámci dovolacej argumentácie bez subsumpcie pod konkrétny dovolací dôvod namietala neprimeranú prísnosť uloženého trestu, a to aj vzhľadom na rozhodnutia súdov v iných trestných veciach, resp. poukázala na poľahčujúce okolnosti jej prípadu.

Z dikcie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý ani obvinená formálne neuplatnila, pritom vyplýva, že tento dovolací dôvod je naplnený len v prípade, že obvinenému bol súdmi v pôvodnom konaní právoplatne uložený taký druh trestu, ktorý zákon za súdený trestný čin buď vôbec nepripúšťa, alebo aj pripúšťa, avšak taký trest z pohľadu jeho výmery je uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Ani doterajšia judikatúra najvyššieho súdu, resp. jeho rozhodovacia činnosť k tomuto dovolaciemu dôvodu, v otázke rozsahu, v akom možno úspešne dovolaním napadnúť výrok o treste, nepristupuje k výkladu uvedeného ustanovenia tak extenzívnym (rozširujúcim) spôsobom, ako sa toho v danom prípade dovolateľka dožaduje, ktorý by pripúšťal (nad rámec zákonnej dikcie tohto dovolacieho dôvodu) také dovolacie námietky, ktorými sa obvinená ako dovolateľka (vecne) dožaduje preskúmania správnosti posúdenia okolností prípadu, svojich osobných pomerov alebo iných kritérií ukladania trestov upravených v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona, t. j. posúdenia iným spôsobom než vykonaným súdmi v pôvodnom konaní (hodnotiac také posúdenia ako nesprávne), a od ktorých potom odvíja vlastný názor o neprimeranosti trestu, a tým jeho nespravodlivosti.

Takéto námietky sú dovolacím súdom v rámci jeho rozhodovacej činnosti už dlhodobo a konzistentne hodnotené ako nespôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod, ktoré z toho dôvodu dovolací súd z pohľadu ich opodstatnenosti ani nie je oprávnený preskúmať.

Trestný poriadok totiž upravuje vo vzťahu k výroku o treste dva dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h) a to v prípade, ak bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, v dôsledku čoho uvedený spôsob vymedzenia dovolacích dôvodov vo vzťahu k rozhodnutiu o treste v otázke jeho primeranosti potom vylučuje použiť ako dôvod dovolania ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného

poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia), okrem výnimky nevzťahujúcej sa však na posudzovaný prípad (viď R 58/2007). Dovoláním sa rovnako nemožno úspešne dovolávať nesprávneho zhodnotenia existencie či neexistencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pretože otázka ich zisťovania, resp. zhodnotenia je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmavania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (viď R 18/2015). Rovnako tak je obvinená vylúčená z možnosti úspešného uplatnenia námietky proti nepoužitiu mimoriadneho zmierňovacom ustanovenia § 39 Trestného zákona (viď R 58/2007). Ďalej tiež ani dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby, rovnako ako nepoužitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu alebo podmiennečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody (viď R 86/2015). Vzhľadom na uvedené potom tým skôr pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemožno subsumovať ani námietky týkajúce sa nezohľadnia (resp. nesprávneho zhodnotenia) kritérií ukladania trestov uvedených v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, a ani námietky týkajúce sa komparácie trestu s trestami uloženými v iných (vecne nesúvisiacich) trestných veciach.

V zjednodušenom vyjadrení, dovolacia námietka obvinenej proti uloženiu jej neprimerane prísneho trestu nenapĺňa akýkoľvek dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (primerane viď napr. aj rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci 2Tdo/29/2012).

V posudzovanej trestnej veci bola obvinená právoplatne odsúdená pre obzvlášť závažný zločin podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu (trestu odňatia slobody) 15 až 20 rokov.

Podľa § 14 ods. 2 Trestného zákona pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

V zmysle § 34 ods. 6 vety druhej Trestného zákona (účinného v rozhodnom čase) za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti Trestného zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, ak tento zákon neustanovuje inak.

V posudzovanom prípade tak z pohľadu trestania obvinenej v pôvodnom konaní bol súd (resp. súdy oboch inštancií), pri uznaní jej viny za vyššie označený obzvlášť závažný zločin, povinný z druhov do úvahy prichádzajúcich trestov uložiť trest odňatia slobody, t. j. neprichádzalo do úvahy uložiť jej akýkoľvek iný druh trestu ako trest samostatný, pričom iné druhy trestov tak prichádzali do úvahy len ako tresty ukladané popri treste odňatia slobody.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku teda obvinenej, ktorej bol v posudzovanej trestnej veci uložený trest odňatia slobody, bol nepochybne uložený druh trestu, ktorý nielenže Trestný zákon za súdený trestný čin pripúšťal, ale stanovil jeho obligatórne uloženie.

Pokiaľ Trestný zákon za taký trestný čin stanovil sadzbu trestu odňatia slobody v rozpätí 15 až 20 rokov, potom taký trest (odňatia slobody) uložený obvinenej vo výmere 15 rokov nepochybne nie je trestom, ktorý by bol (v jej neprospech) uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Z pohľadu dovolateľkou vytýkaných chýb preto nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Na podklade tejto argumentácie dovolací súd konštatuje, že chybami dovolateľkou vytýkanými nebol naplnený akýkoľvek ňou uplatnený dovolací dôvod, ani iný dovolací dôvod uplatniteľný obvinenou, pod ktorý by ňou vytýkané chyby pri správnej subsumpcii mohli byť podradené a preto z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, dovolanie obvinenej odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.